

Sygn. akt V AGz 19/20

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach, Wydział V Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Dariusz Chrapoński (spr.)

Sędziowie: SA Wiesława Namirska

SA Olga Gornowicz – Owczarek

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2020 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

z udziałem T. W.

o nadanie klauzuli wykonalności

na skutek zażalenia uczestnika postępowania

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 22 lipca 2019 r., sygn. akt X GCo 55/19

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalić wniosek;
2. zasądzić od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika postępowania kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

SSA Wiesława Namirska SSA Dariusz Chrapoński SSA Olga Gornowicz – Owczarek

Sygn. akt V AGz 19/20

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Gliwicach na wniosek wierzyciela (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w postępowaniu upominawczym przez ten Sąd w dniu 17 stycznia 2018 r. (sygn. akt X GNc 15/18) – przeciwko współnikowi (...) Spółce jawnej w Ż. (obecnie w K.) – T. W..

Sąd Okręgowy uznał, że w sprawie zostały spełnione przesłanki nadania klauzuli wykonalności przeciwko T. W. z art. 778¹ k.p.c., gdyż był on zarówno w dacie wszczęcia postępowania przeciwko spółce, jak i obecnie współnikiem (...) Spółki jawnej. Jak wynika z postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie z dnia 30 stycznia 2019 r. postępowanie egzekucyjne przeciwko spółce okazało się bezskuteczne, w związku z czym na mocy tego postanowienia zostało ono umorzone (sygn. akt Km 1356/18).

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył uczestnik postępowania T. W., zarzucając naruszenie art. 778¹ k.p.c., wskazując, że w chwili wszczęcia postępowania w sprawie oraz w chwili powstania zobowiązań objętych pozwem nie był już współnikiem (...) Spółki jawnej w Ż..

Mając to na uwadze skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz o zasądzenie od wierzyciela (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie z następujących przyczyn.

W pierwszej kolejności należało ocenić zachowanie przez skarżącego terminu do wniesienia zażalenia na przedmiotowe postępowanie, gdyż kwestii tej Sąd pierwszej instancji nie poświęcił większej uwagi, poprzestając na przyjęciu za wiarygodne jego twierdzenie, że o nadaniu klauzuli wykonalności dowiedział się w dniu 28 września 2019 r. – kiedy to ustalił, iż został zajęty rachunek bankowy. Jako że w świetle treści art. 795 § 2 zdanie drugie k.p.c. dla dłużnika termin do wniesienia zażalenia biegnie od dnia doręczenia mu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, twierdzenia skarżącego zawarte w piśmie z dnia 3 września 2019 r. Sąd pierwszej instancji powinien był poddać weryfikacji w materiale źródłowym – aktach postępowania egzekucyjnego, czego jednakże nie uczyniono, nadając bieg zażaleniu. Lektura akt postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Katowice-Wschód w Katowicach (GKm 161/19) wskazuje, że wierzyciel wszczynając przeciwko skarżącemu postępowanie egzekucyjne na podstawie zaskarżonego postanowienia wskazał nieprawidłowy jego adres zamieszkania, tj. K., ul. (...). Zawiadomienie to odebrał upoważniony pracownik, przy czym pod tym adresem w tamtym czasie mieściła się siedziba (...) Spółki jawnej. Doręczenie zatem skarżącemu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji na ten adres było nieskuteczne w świetle art. 135 k.p.c. Również i inne czynności egzekucyjne, które podejmował Komornik Sądowy skierowane do skarżącego na ten adres były nieskuteczne. W toku postępowania egzekucyjnego Komornik Sądowy ustalił adres zamieszkania dłużnika w B., ul. (...) i na ten adres nadał do niego wezwanie do złożenia wykazu majątku, które to zostało osobiście przez niego odebrane dnia 17 grudnia 2019 r. Do chwili obecnej natomiast nie zostało doręczone uczestnikowi postępowania zawiadomienie o wszczęciu egzekucji. Opisana tutaj sytuacja nie oznacza wszakże, że zażalenie jako przedwczesne podlega oddaleniu. Jak przyjmuje się w orzecznictwie art. 795 § 2 zdanie drugie k.p.c. wskazuje termin ad quem, po którego upływie dłużnik traci prawo do wniesienia zażalenia. Przepis ten nie ogranicza natomiast dłużnika w taki sposób, aby po wydaniu postanowienia, a przed rozpoczęciem biegu terminu do jego zaskarżenia dłużnik nie mógł wnieść zażalenia. Dlatego też zażalenie na postanowienie o klauzuli wykonalności wniesione przez dłużnika przed doręczeniem mu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji nie może być poczytywane jako przedwczesne, względnie niedopuszczalne (zob. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 1988 r., III CZP 29/88, OSNCP 1989, nr 10, poz. 151 oraz z dnia 2 grudnia 2003 r., III CZP 90/03, OSNC 2005, nr 2, poz. 21).

Przechodząc natomiast do meritum zażalenia na wstępie przypomnieć trzeba okoliczności faktyczne sprawy, gdyż rzutują one w sposób bezpośredni na sposób rozstrzygnięcia sprawy. W dniu 5 stycznia 2018 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wniosła powództwo o zapłatę przeciwko (...) Spółce jawnej w Ż. (później siedziba spółki została przeniesiona do K.), a dnia 17 stycznia 2018 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach wydał w postępowaniu upominawczym nakaz zapłaty kwoty 85.213,88 zł (sygn. akt X GNc 15/18), któremu następnie została nadana klauzula wykonalności. Wierzyciel wszczął przeciwko dłużnej spółce postępowanie egzekucyjne, które zostało umorzone na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy R. K. z dnia 30 stycznia 2019 r. (Km 1356/18). Następnie wierzyciel w dniu 19 czerwca 2019 r. złożył na podstawie art. 778¹ k.p.c. wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko współnikom (...) Spółki jawnej, w tym również przeciwko uczestnikowi T. W..

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 9 kwietnia 2018 r. uczestnik postępowania T. W. został wykreślony jako wspólnik (...) Spółki jawnej z Krajowego Rejestru Sądowego nr (...) i jednocześnie na podstawie tego postanowienia do tego rejestru jako wspólnika tej spółki wpisano A.H. (sygn. akt GL.X Ns-Rej.KRS/(...)). Zmiana składu osobowego spółki w tym zakresie została ujawniona w Rejestrze na mocy wpisu nr (...) (odpis pełny KRS nr (...)). W toku rozpoznawania zażalenia zwrócono się do Sądu Rejonowego w Gliwicach z zapytaniem jakie dokumenty były podstawą wydania postanowienia z dnia 9 kwietnia 2018 r. W odpowiedzi Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach (który z uwagi na zmianę siedziby spółki znajduje się w posiadaniu akt rejestrowych) do pisma z dnia 17 kwietnia 2020 r. załączył potwierdzone za zgodność z oryginałem dokumenty stanowiące podstawę wpisu nr (...). Wynika z nich, że na mocy umowy sprzedaży z dnia 24 października 2017 r. T. W. przeniósł na rzecz A. H. ogół praw i obowiązków w (...) Spółce jawnej.

Przekładając powyższe ustalenia faktyczne na grunt przepisów prawa materialnego należy zauważyć, że zgodnie z art. 22 § 2 k.s.h. każdy wspólnik spółki jawnej odpowiada za zobowiązania tej spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką. Odpowiedzialność wspólnika za zobowiązania spółki jest odpowiedzialnością subsydiarną, której zasady wyznacza art. 31 k.s.h., a emanacją procesową tej odpowiedzialności są postanowienia art. 778⁽¹⁾ k.p.c., regulującego przesłanki nadania tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko spółce jawnej klauzuli wykonalności przeciwko wspólnikowi tej spółki. Zgodnie z tym przepisem warunkiem nadania klauzuli wykonalności przeciwko wspólnikowi jest wykazanie przez wierzyciela, że egzekucja przeciwko spółce była bezskuteczna, względnie, że będzie ona bezskuteczna. Nie dotyczy to wszakże osoby, która w chwili wszczęcia postępowania w sprawie, w której został wydany tytuł egzekucyjny przeciwko spółce, nie była już jej wspólnikiem. Wpis określonego podmiotu do Krajowego Rejestru Sądowego jako wspólnika spółki jawnej, w tym także jego wykreślenie ma charakter deklaratoryjny. O tym, czy dany podmiot jest wspólnikiem spółki jawnej decyduje nie wpis, a zdarzenie prawne, z którym przepisy prawa materialnego wiążą skutek prawny w postaci nabycia lub utraty statusu wspólnika tej spółki. W przypadku umowy przeniesienia ogółu praw i obowiązków, o której mowa w art. 10 § 1 k.s.h. chwilą utraty członkostwa w spółce jawnej jest data wskazana w umowie, a w razie jej braku – data skutecznego jej zawarcia. T. W. i A.H. nie określili w umowie z dnia 24 października 2017 r. momentu przejścia ogółu praw i obowiązków, a to oznacza, że skutek ten nastąpił w dacie zawarcia tej umowy.

Skoro zatem powództwo przeciwko (...) Spółce jawnej zostało wniesione w dniu 5 stycznia 2018 r., a skarżący przestał być wspólnikiem tej spółki z dniem 24 października 2017 r. to zaskarżone postanowienie naruszało negatywną przesłankę nadania klauzuli wykonalności, o której mowa w art. 778¹ zdanie drugie k.p.c.

Z przedstawionych względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie art. 386 § 1 w związku z art. 397 § 2 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 6 listopada 2019 r.).

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie a art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Na powyższe koszty złożyła się opłata od zażalenia w kwocie 30 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym w wysokości 240 zł, stosownie do § 8 ust. 1 pkt 14 w związku z § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.).

SSA Wiesława Namirska SSA Dariusz Chrapoński SSA Olga Gornowicz – Owczarek